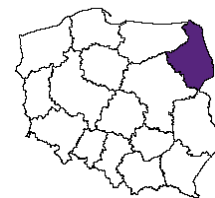

URZĄD STATYSTYCZNY W BIAŁYMSTOKU
ul. Krakowska 13, 15-959 Białystok

Kontakt: e-mail: SekretariatUSBST@stat.gov.pl
tel. 85 749 77 00
faks 85 749 77 79

Internet: <http://bialystok.stat.gov.pl/>

KOMUNIKAT O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO WE WRZEŚNIU 2015 R.

Nr 9/2015

opublikowany 28.10.2015 r.

***

- ⇒ W okresie styczeń–wrzesień 2015 r. podobnie jak przed rokiem, przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wzrosło w ujęciu rocznym (o 0,3%). Stopa bezrobocia rejestrowanego w końcu września br. ukształtowała się na poziomie 11,6% i zmniejszyła się zarówno w porównaniu z zanotowaną w poprzednim miesiącu, jak i w analogicznym okresie ubiegłego roku.
- ⇒ Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w okresie pierwszych dziewięciu miesięcy br., w stosunku do takiego samego okresu 2014 r., zwiększyło się o 3,7% i był to wzrost niższy od obserwowanego rok wcześniej.
- ⇒ We wrześniu 2015 r., w odniesieniu do analogicznego miesiąca poprzedniego roku, ceny artykułów żywnościowych uległy różnokierunkowym zmianom. Zdecydowanie mniej niż przed rokiem płacono za cytryny oraz niektóre wyroby mleczarskie, natomiast największy wzrost dotyczył cen marchwi i ziemniaków. W mniejszym stopniu zmieniły się ceny towarów nieżywnościowych i usług, wśród których najbardziej staniały olej napędowy i benzyna silnikowa bezołowiowa, 95-oktanowa.
- ⇒ Na rynku rolnym w okresie styczeń–wrzesień br., w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku, stwierdzono spadek badanych cen produktów roślinnych i zwierzęcych (z wyjątkiem cen ziemniaków i żywca wołowego w skupie). Staniały również zwierzęta gospodarskie na targowiskach.
- ⇒ Produkcja sprzedana przemysłu w okresie pierwszych dziewięciu miesięcy 2015 r. kształtowała się nadal na poziomie wyższym niż przed rokiem (o 4,7%). Zmniejszyła się natomiast wartość produkcji budowlano-montażowej w ujęciu rocznym (o 21,5%), podczas gdy rok wcześniej zaobserwowano jej wzrost.
- ⇒ Liczba mieszkań oddanych do użytkowania w ciągu pierwszych trzech kwartałów br., podobnie jak rok wcześniej, była większa niż w analogicznym okresie poprzedniego roku (o 6,2%). W analizowanym okresie wzrosła także liczba lokali mieszkalnych, których budowę rozpoczęto (o 3,5%) i na których realizację wydano pozwolenia (o 54,8%).
- ⇒ W okresie styczeń–wrzesień 2015 r. odnotowano spadek sprzedaży detalicznej (o 1,3%) i hurtowej towarów (o 6,8%) w ujęciu rocznym, podczas gdy rok wcześniej zaobserwowano wzrost sprzedaży detalicznej, zaś spadek sprzedaży hurtowej towarów.

SPIS TREŚCI

Strona

Rynek pracy	4
Wynagrodzenia	8
Ceny detaliczne	10
Rolnictwo	11
Przemysł i budownictwo	15
Budownictwo mieszkaniowe	17
Rynek wewnętrzny	19
Wybrane dane o województwie podlaskim	21

UWAGI OGÓLNE

Prezentowane w Komunikacie dane:

- o zatrudnieniu, wynagrodzeniach oraz produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa, produkcji budowlano-montażowej, a także o sprzedaży detalicznej i hurtowej towarów dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób,
- o sektorze przedsiębiorstw dotyczą podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej,
- o cenach detalicznych dotyczą towarów żywnościowych i nieżywnościowych oraz usług, które pochodzą z notowań cen prowadzonych przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen; ceny żywności notowane są raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone są dwa razy w miesiącu,
- o skupie produktów rolnych obejmują skup od producentów z terenu województwa; ceny podano bez podatku VAT,
- o wynikach finansowych przedsiębiorstw oraz nakładach inwestycyjnych dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem przedsiębiorstw rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, działalności finansowej i ubezpieczeniowej oraz szkół wyższych), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

Dane w ujęciu wartościowym wyrażone są w cenach bieżących i stanowią podstawę dla obliczenia wskaźników struktury. Wskaźniki dynamiki zaprezentowano na podstawie wartości w cenach bieżących, z wyjątkiem przemysłu, dla którego wskaźniki dynamiki podano na podstawie wartości w cenach stałych (średnie ceny bieżące 2010 r.).

Liczby względne (wskaźniki, odsetki) wyliczono na podstawie danych bezwzględnych, wyrażonych z większą dokładnością niż podane w tekście i tablicach.

Dane prezentuje się w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007.

W Komunikacje zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

skrót

pełna nazwa

sekcje PKD

wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
handel; naprawa pojazdów samochodowych	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
zakwaterowanie i gastronomia	działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
obsługa rynku nieruchomości	działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
administrowanie i działalność wspierająca	działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

działy PKD

produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	produkcja wyrobów z drewna, oraz korka z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
produkcja wyrobów z metali	produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
produkcja maszyn i urządzeń	produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
budowa budynków	roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

ZNAKI UMOWNE

Kreska	(-)	—	zjawisko nie wystąpiło.
Kropka	(.)	—	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
Znak	(x)	—	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
Znak	(*)	—	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych.
Znak	(Δ)	—	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji.

Dane charakteryzujące województwo podlaskie można również znaleźć w publikacjach statystycznych wydawanych przez Urząd Statystyczny w Białymstoku oraz w publikacjach ogólnopolskich GUS.

Raport „Koniunktura gospodarcza w województwie podlaskim w marcu 2015 r.” ukaże się na stronie głównej Urzędu Statystycznego w Białymstoku: <http://bialystok.stat.gov.pl/> w dniu 29 października 2015 r.

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła.

RYNEK PRACY

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw we wrześniu br. ukształtowało się na poziomie 98,9 tys. osób, tj. wyższym od zanotowanego w poprzednim miesiącu i analogicznym okresie 2014 r. odpowiednio o 0,3% i 0,5% (we wrześniu ubiegłego roku w ujęciu rocznym wzrosło o 1,1%). **Stopa bezrobocia rejestrowanego** była niższa niż przed rokiem (11,6% wobec 13,1%).

W okresie styczeń–wrzesień br. **przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw** wyniosło 97,9 tys. osób i było o 0,3% wyższe od zanotowanego w analogicznym okresie poprzedniego roku.

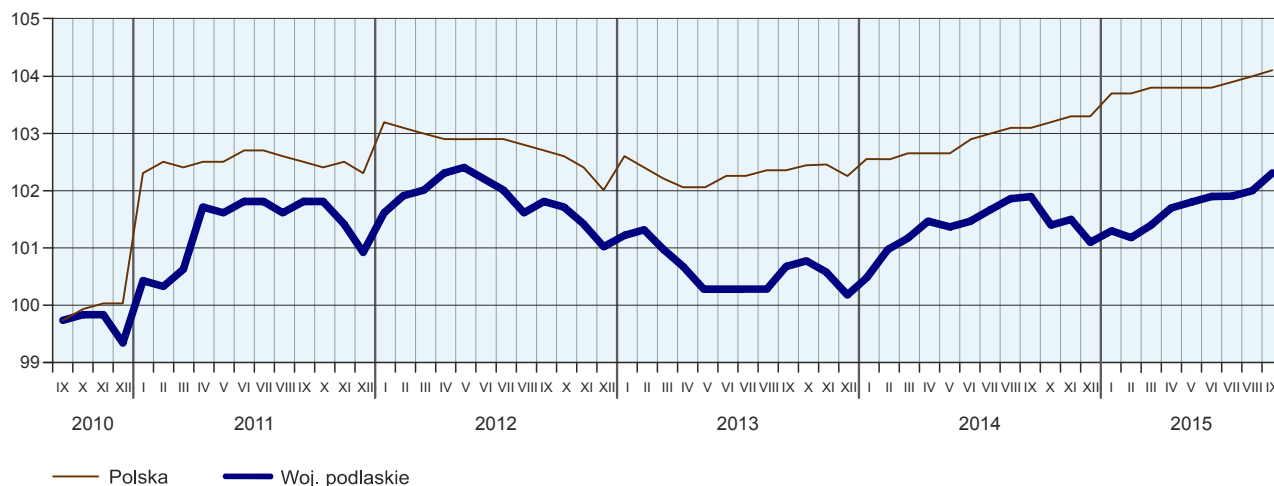
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	IX 2015		I–IX 2015	
	w tysiącach	IX 2014=100	w tysiącach	I–IX 2014=100
O g ó ł e m	98,9	100,5	97,9	100,3
w tym:				
Przemysł	47,9	102,0	47,5	101,9
górnictwo i wydobywanie	0,6	113,2	0,5	94,3
przetwórstwo przemysłowe	43,5	101,9	43,1	102,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	1,3	96,7	1,3	98,0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	2,5	103,9	2,5	104,1
Budownictwo	9,5	95,8	9,1	94,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	22,9	98,9	22,9	100,4
Transport i gospodarka magazynowa	5,8	105,8	5,8	106,8
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1,7	96,8	1,7	95,3
Informacja i komunikacja	1,2	103,6	1,3	107,1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2,2	100,6	2,2	97,1
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	2,6	99,3	2,4	88,1
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2,0	103,4	2,0	101,7

W odniesieniu do pierwszych trzech kwartałów ubiegłego roku wzrost przeciętnego zatrudnienia miał miejsce przede wszystkim w sekcjach: informacja i komunikacja (o 7,1%), transport i gospodarka magazynowa (o 6,8%) oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 4,1%). Spadek wystąpił m.in. w administrowaniu i działalności wspierającej (o 11,9%), górnictwie i wydobywaniu oraz budownictwie (po 5,7%), jak również w zakwaterowaniu i gastronomii (o 4,7%). Wśród działów o znaczącym udziale w zatrudnieniu, w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku, najwyższy wzrost odnotowano w jednostkach zajmujących się gospodarką odpadami; odzyskiem surowców (o 11,7%), poligrafią i reprodukcją zapisanych nośników informacji oraz transportem lądowym i rurociągowym (po 5,7%), a także produkcją maszyn i urządzeń (o 5,3%). Niższe niż przed rokiem było zatrudnienie m.in. w działalności detektywistycznej i ochroniarskiej (o 28,6%), budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 11,1%), gastronomii (o 5,8%), górnictwie i wydobywaniu (o 5,7%) oraz budowie budynków (o 5,2%).

PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW

(przeciętna miesięczna 2010 = 100)

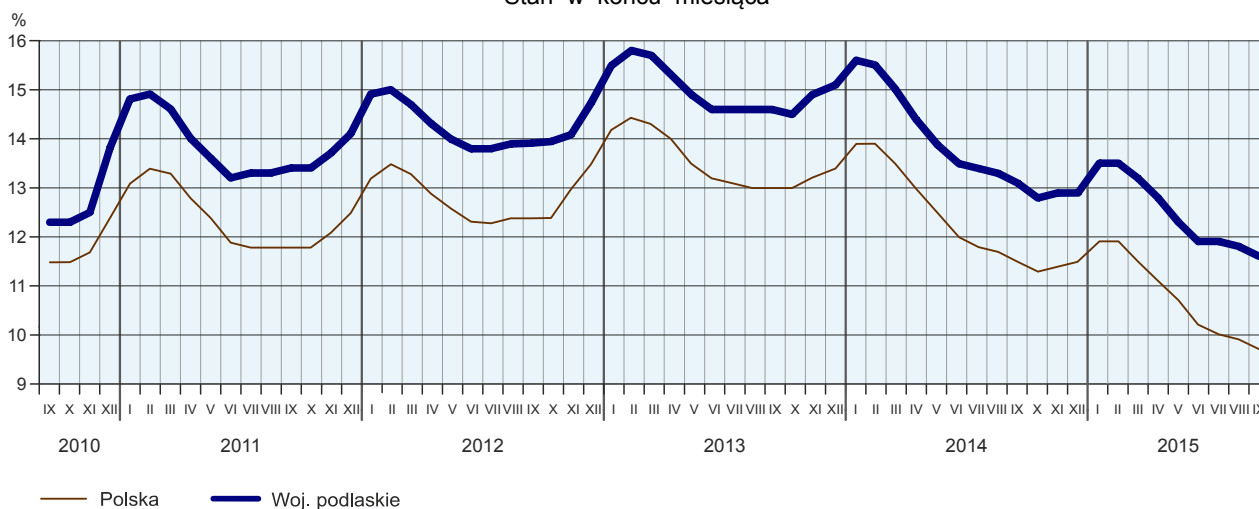
W końcu września 2015 r. liczba **bezrobotnych zarejestrowanych** w urzędach pracy wyniosła 53822 osoby i była o 868 osób (o 1,6%) niższa od zanotowanej w poprzednim miesiącu i o 6511 osób (o 10,8%) mniejsza niż przed rokiem. Kobiety, podobnie jak rok wcześniej, stanowiły 46,7% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	IX 2014	2015	
		VIII	IX
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu miesiąca)	60333	54690	53822
Bezrobotni nowo zarejestrowani (w ciągu miesiąca)	7150	5134	6659
Bezrobotni wyrejestrowani (w ciągu miesiąca)	8333	5605	7527
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w końcu miesiąca) w %	13,1	11,8	11,6

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO^a

Stan w końcu miesiąca

^a Dane za okres XII 2014 r. – VIII 2015 r. zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych.

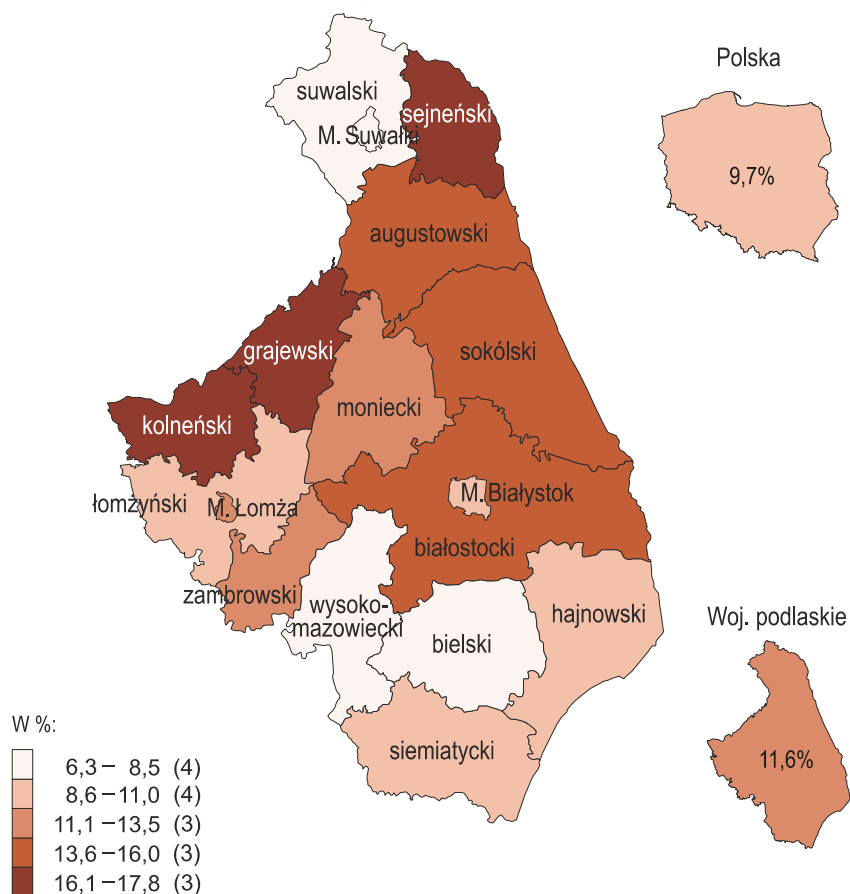
Stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 11,6% i zmniejszyła się zarówno w porównaniu z zaobserwowaną w poprzednim miesiącu (o 0,2 p. proc.), jak i w odniesieniu do analogicznego okresu 2014 r. (o 1,5 p. proc.).

Do powiatów o najwyższej stopie bezrobocia należały: grajewski (17,8%), sejneński (16,6%) oraz kolneński (16,3%), a najniższa stopa bezrobocia wystąpiła w powiatach: suwalskim (6,3%), wysokomazowieckim (7,5%), bielskim (7,6%) oraz w mieście Suwałki (8,1%).

W porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku spadek stopy bezrobocia zaobserwowano we wszystkich powiatach województwa podlaskiego, a największy odnotowano w powiatach: grajewskim (o 2,6 p. proc.), zambrowskim (o 2,4 p. proc.) i augustowskim (o 2,2 p. proc.).

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO WEDŁUG POWIATÓW W 2015 R.

Stan w końcu września

W nawiasach podano liczbę powiatów.

We wrześniu 2015 r. w urzędach pracy **zarejestrowano** 6659 osób bezrobotnych, tj. o 29,7% więcej niż przed miesiącem, ale o 6,9% mniej niż przed rokiem. W stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku zwiększył się odsetek osób rejestrujących się po raz kolejny w liczbie nowo zarejestrowanych ogółem (o 0,3 p. proc. do 75,3%) i absolwentów (o 0,1 p. proc. do 17,9%). Zmniejszył się natomiast udział osób dotychczas niepracujących (o 3,3 p. proc. do 26,3%) oraz osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy (o 1,4 p. proc. do 2,3%).

W omawianym okresie z ewidencji bezrobotnych **wyrejestrowano** 7527 osób, tj. o 34,3% więcej niż w poprzednim miesiącu i o 9,7% mniej niż rok wcześniej. Z tytułu podjęcia pracy (jako głównej przyczyny wyrejestrowania) z rejestru bezrobotnych wyłączono 4021 osób (przed rokiem 4093 osoby). Udział tej kategorii osób w ogólnej liczbie wyrejestrowanych w ujęciu rocznym uległ zwiększeniu (o 4,3 p. proc. do 53,4%). Wzrósł także odsetek osób wyrejestrowanych w związku z rozpoczęciem szkolenia lub stażu u pracodawców (o 1,8 p. proc. do 12,0%) oraz osób, które dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego (o 0,7 p. proc.

do 8,2%). Spadł natomiast udział osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (o 5,7 p. proc. do 17,9%) i osób, które nabyły prawa emerytalne lub rentowe (o 0,5 p. proc. do 0,6%).

W końcu września 2015 r. **bez prawa do zasiłku** pozostawało 48510 bezrobotnych, a ich odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych spadł w porównaniu z zanotowanym w analogicznym miesiącu 2014 r. (o 0,7 p. proc. do 90,1%).

Bezrobotni będący **w szczególnej sytuacji na rynku pracy**¹ w końcu września 2015 r. stanowili 89,4% ogółu bezrobotnych. Do tej grupy zaliczane są m.in. osoby długotrwale bezrobotne, których udział w liczbie zarejestrowanych ogółem spadł w skali roku (o 0,9 p. proc. do 61,5%). Zwiększeniu natomiast uległ odsetek osób powyżej 50 roku życia (o 1,3 p. proc. do 26,7%) oraz osób niepełnosprawnych (o 0,2 p. proc. do 6,4%).

Liczba bezrobotnych zmniejszyła się w ujęciu rocznym we wszystkich wymienionych kategoriach, a najbardziej wśród osób długotrwale bezrobotnych (o 12,1%).

Udział wybranych kategorii bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych kształtował się następująco:

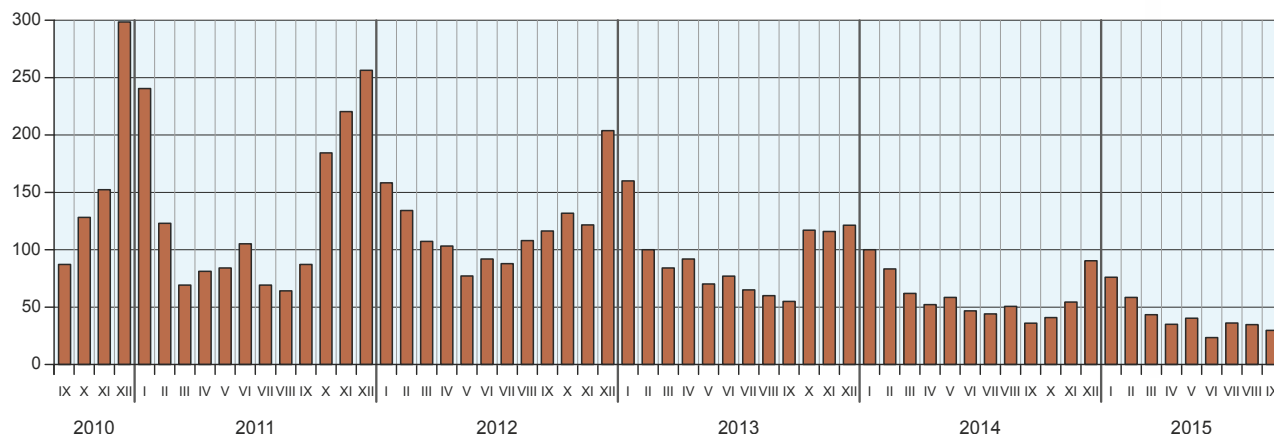
Kategorie bezrobotnych	IX 2014	2015	
		VIII	IX
w % ogólnej liczby bezrobotnych			
Długotrwale bezrobotni ^a	62,4	61,2	61,5
Powyżej 50 roku życia	25,4	26,8	26,7
Niepełnosprawni	6,2	6,4	6,4

^a Do długotrwale bezrobotnych zalicza się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

We wrześniu 2015 r. do urzędów pracy zgłoszono 2782 **oferty zatrudnienia**, tj. o 149 więcej niż przed miesiącem, zaś o 265 mniej niż rok wcześniej. W końcu miesiąca na 1 ofertę pracy przypadało 29 bezrobotnych (przed miesiącem 34, przed rokiem 36).

LICZBA BEZROBOTNYCH NA 1 OFERTĘ PRACY

Stan w końcu miesiąca

¹ Z dniem 27 maja 2014 r. weszła w życie nowelizacja ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (jednolity tekst Dz. U. 2013 poz. 674, z późniejszymi zmianami) – zmianie uległ katalog osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Aktualnie do tej grupy zaliczani są: bezrobotni do 30 roku życia, bezrobotni długotrwale, bezrobotni powyżej 50 roku życia, bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej, bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia, bezrobotni niepełnosprawni. W związku z tym, ogólna liczba bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy jest mniejsza niż przed nowelizacją ustawy. Poczynając od czerwca 2014 r. dane nie są w pełni porównywalne z publikowanymi w poprzednich edycjach Komunikatu. Wyjątek stanowią dane dotyczące prezentowanych w Komunikacie trzech kategorii bezrobotnych, którzy utrzymali dotychczasowy status osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Z danych urzędów pracy wynika, że według stanu w końcu września br. 6 zakładów pracy zapowiedziało zwolnienie w najbliższym czasie 81 pracowników (przed rokiem odpowiednio 7 zakładów i 17 pracowników).

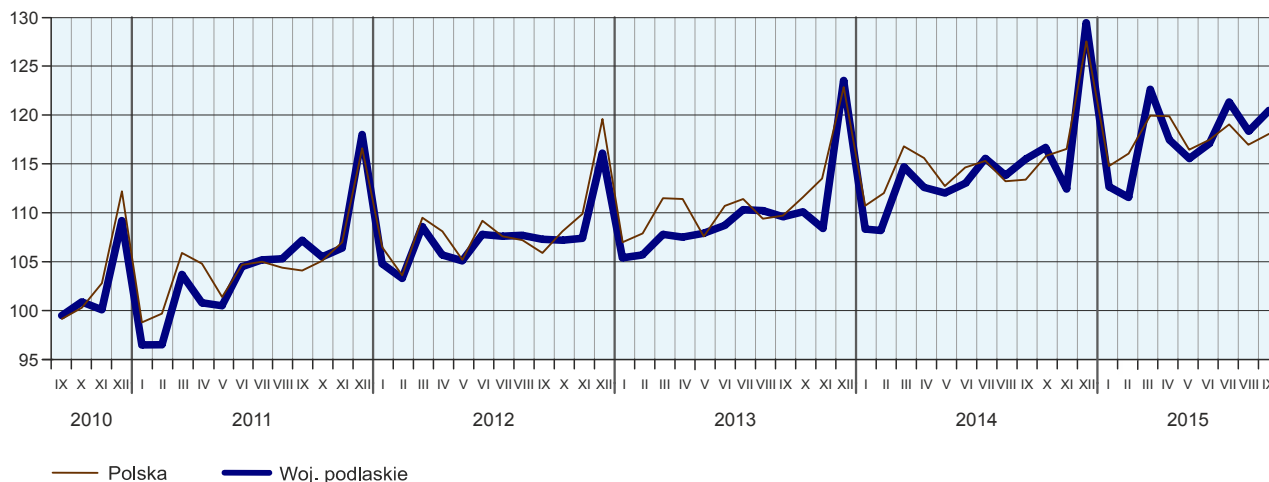
***

WYNAGRODZENIA

We wrześniu br. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw osiągnęło poziom 3493,36 zł, tj. o 4,2% wyższy niż w analogicznym okresie ubiegłego roku (rok wcześniej wzrosło odpowiednio o 5,3%).

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIE BRUTTO W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW

(przeciętna miesięczna 2010 = 100)

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	IX 2015		I-IX 2015	
	w złotych	IX 2014=100	w złotych	I-IX 2014=100
O g ó ł e m	3493,36	104,2	3414,41	103,7
w tym:				
Przemysł	3500,58	105,1	3450,39	103,6
górnictwo i wydobywanie	4626,50	122,4	3685,59	111,4
przetwórstwo przemysłowe	3453,96	105,3	3416,90	103,9
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	4422,07	100,1	4289,11	94,8
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	3583,47	102,3	3534,68	103,8
Budownictwo	4219,85	103,0	4096,54	104,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	3115,70	104,0	3042,35	103,7
Transport i gospodarka magazynowa	3257,91	102,3	3138,56	98,1
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2576,00	111,7	2538,08	115,9
Informacja i komunikacja	4454,37	102,7	4450,23	103,1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3825,31	102,4	3719,49	104,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	2143,92	103,9	2130,54	106,9
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3667,33	101,7	3731,94	102,5

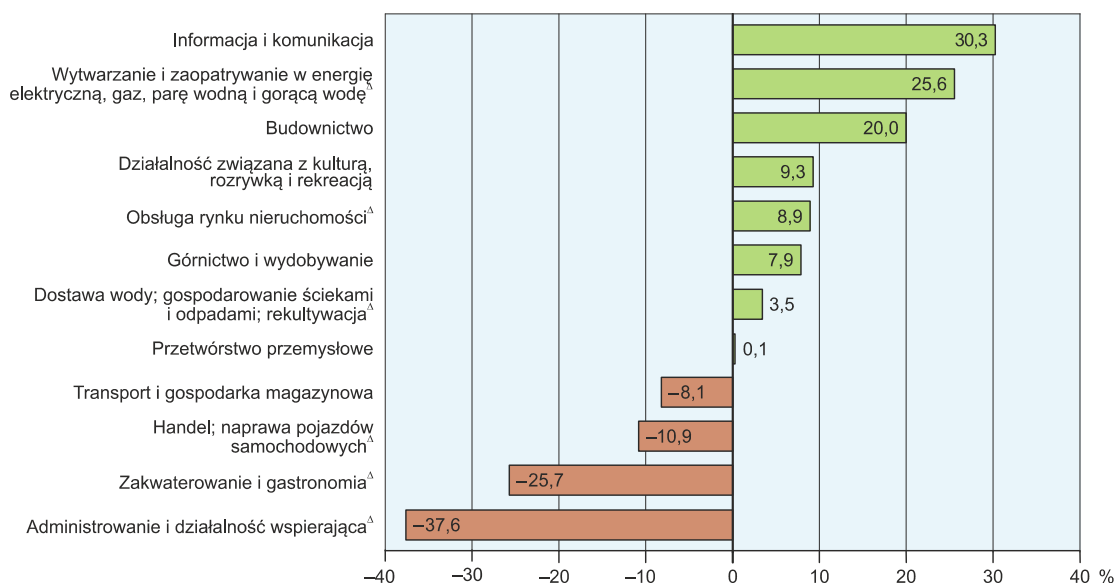

W okresie trzech kwartałów br. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ukształtowało się na poziomie 3414,41 zł, tj. o 3,7% wyższym niż przed rokiem.

W porównaniu z okresem styczeń–wrzesień ubiegłego roku wzrost przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń wystąpił w większości sekcji sektora przedsiębiorstw, przy czym najwyższy odnotowano w zakwaterowaniu i gastronomii (o 15,9%), górnictwie i wydobywaniu (o 11,4%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 6,9%), obsłudze rynku nieruchomości (o 4,2%), a także w budownictwie (o 4,0%). Niższy niż przed rokiem poziom przeciętnych wynagrodzeń zanotowano w sekcjach wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 5,2%) oraz transport i gospodarka magazynowa (o 1,9%).

W okresie pierwszych dziewięciu miesięcy br. wynagrodzenie zdecydowanie wyższe od przeciętnego w województwie otrzymali m.in. pracujący w sekcjach: informacja i komunikacja (o 30,3%), wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 25,6%), a także budownictwo (o 20,0%). Płace znacznie poniżej średniej uzyskali zatrudnieni w jednostkach zajmujących się m.in. administrowaniem i działalnością wspierającą (o 37,6%), zakwaterowaniem i gastronomią (o 25,7%) oraz handlem; naprawą pojazdów samochodowych (o 10,9%).

**ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO
OD ŚREDNIEGO WYNAGRODZENIA W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW W WOJEWÓDZTWIE
W OKRESIE STYCZEŃ–WRZESIEŃ 2015 R.**

W ciągu dziewięciu miesięcy 2015 r. zatrudnieni w jednostkach sektora przedsiębiorstw przepracowali łącznie 130,8 mln godzin, tj. o 1,2% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Najwięcej godzin przepracowano w sekcjach przetwórstwo przemysłowe – 57,6 mln (44,1% ogółu) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych – 30,1 mln (23,0% ogółu). W porównaniu z analogicznym okresem 2014 r. liczba przepracowanych godzin wzrosła m.in. w informacji i komunikacji (o 11,1%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 7,0%), a także w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 4,6%), natomiast jej największy spadek odnotowano w sekcjach: administrowanie i działalność wspierająca (o 13,7%), budownictwo (o 2,2%), a także górnictwo i wydobywanie oraz zakwaterowanie i gastronomia (po 2,1%).

Średni czas przepracowany w ciągu miesiąca przez 1 zatrudnionego w sektorze przedsiębiorstw w okresie styczeń–wrzesień 2015 r. wyniósł 148,4 godziny, tj. o 1,0% więcej niż rok wcześniej. Przeciętne wynagrodzenie godzinowe ukształtowało się na poziomie 23,01 zł i w porównaniu z analogicznym okresem 2014 r. wzrosło o 2,8%. W omawianym okresie wynagrodzenie za godzinę zwiększyło się w większości sekcji, przy

czym najbardziej w zakwaterowaniu i gastronomii – o 12,8%, administrowaniu i działalności wspierającej – 9,2% oraz górnictwie i wydobywaniu – o 7,3%. Spadek godzinowego wynagrodzenia stwierdzono w trzech sekcjach, tj. w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 5,8%, transporcie i gospodarce magazynowej – o 2,0%, a także w informacji i komunikacji – o 0,7%. Najwyższe wynagrodzenie za przepracowaną godzinę otrzymali zatrudnieni w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – 30,47 zł, a najniższe – w administrowaniu i działalności wspierającej – 15,37 zł.

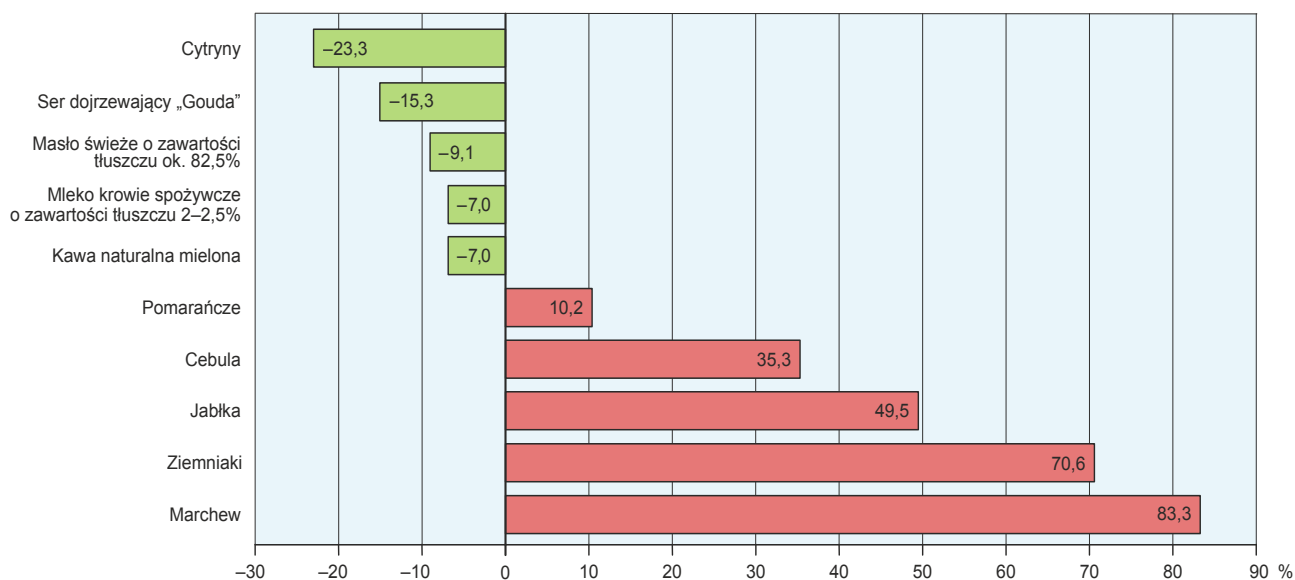
***

CENY DETALICZNE

We wrześniu 2015 r. ceny detaliczne wielu artykułów żywnościowych uległy obniżeniu w porównaniu z zanotowanymi w analogicznym okresie poprzedniego roku. Znacznie mniej niż rok temu konsumenci płacili za cytryny (o 23,3%). Zmniejszeniu uległy również ceny wyrobów mleczarskich, takich jak: ser dojrzewający „Gouda” (o 15,3%), masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% (o 9,1%) i mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 2–2,5% (o 7,0%). Mniej niż rok wcześniej płacono także za kawę naturalną mieloną (o 7,0%). Największy wzrost cen wystąpił natomiast w grupie warzyw i owoców. Znacznie zdrożały: marchew (o 83,3%), ziemniaki (o 70,6%), jabłka (o 49,5%) i cebula (o 35,3%). Więcej niż przed rokiem płacono również za pomarańcze (o 10,2%).

ZMIANY CEN DETALICZNYCH WYBRANYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH WE WRZEŚNIU 2015 R.

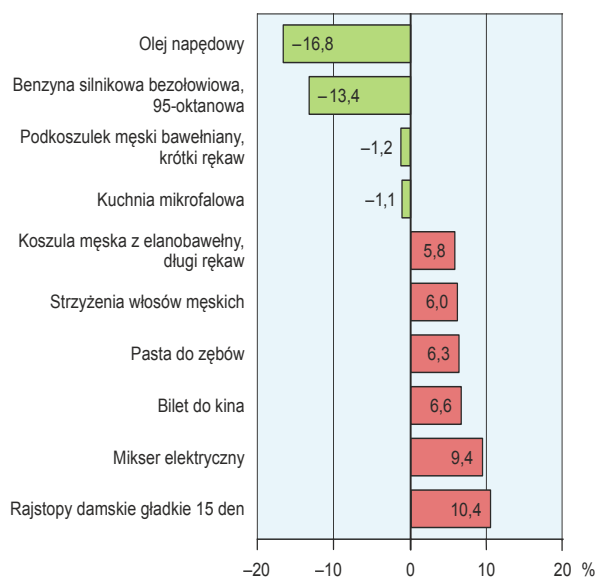
(wzrost/spadek w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego)

Spośród artykułów nieżywnościowych i usług konsumpcyjnych najbardziej staniały olej napędowy (o 16,8%) oraz benzyna silnikowa bezołowiowa, 95-oktanowa (o 13,4%). Wzrosły natomiast ceny rajstop damskich gładkich 15 den (o 10,4%) i miksera elektrycznego (o 9,4%). Więcej niż rok wcześniej należało zapłacić także za bilet do kina (o 6,6%), pastę do zębów (o 6,3%), strzyżenie włosów męskich (o 6,0%) oraz koszulę męską z elanobawełny, długi rękaw (o 5,8%).

ZMIANY CEN DETALICZNYCH WYBRANYCH ARTYKUŁÓW NIEŻYWNOŚCIOWYCH I USŁUG KONSUMPCYJNYCH WE WRZEŚNIU 2015 R.

(wzrost/spadek w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego)

***

ROLNICTWO

We wrześniu 2015 r. średnia temperatura powietrza² na obszarze województwa podlaskiego wyniosła 14,0°C i była o 2,3°C wyższa od średniej z lat 1971–2000. Temperaturę maksymalną (33,6°C) i minimalną (3,2°C) zanotowano w Białymstoku. Średnia miesięczna suma opadów atmosferycznych² ukształtowała się na poziomie 75,9 mm i przekroczyła o 38,0% normę z wielolecia. Liczba dni z opadami wyniosła 11 w Białymstoku i 13 w Suwałkach. Należy jednak podkreślić, że rozkład opadów na terenie województwa był nierównomierny. W południowej części regionu suma opadów osiągnęła 41,0% średniej wieloletniej, natomiast na północy opady przekroczyły tę normę ponad dwukrotnie.

Susza utrzymująca się od sierpnia na znacznym obszarze regionu utrudniała wykonywanie podorywek oraz przygotowanie pól pod zasiewy, zwłaszcza na zwięzłych gruntach. Niewielkie opady, które wystąpiły na początku września, na krótko i w małym stopniu poprawiły uwilgotnienie wierzchniej warstwy gleby, ale dzięki temu rolnicy mogli rozpocząć siewy zbóż. Obfite opady deszczu notowane w drugiej połowie miesiąca na północy województwa przyczyniły się do poprawy uwilgotnienia gleby, a więc i polepszenia warunków dla wschodów ozimin w tej części regionu. Prawie bez przeszkód kontynuowano rozpoczęte w sierpniu wykopki ziemniaków, przystąpiono również do zbioru kukurydzy na zielonkę.

Skup zbóż^a kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	VII–IX 2015		IX 2015		
	w tys. t	analogiczny okres roku poprzedniego = 100	w tys. t	IX 2014=100	VIII 2015=100
Ziarno zbóż podstawowych ^a	50,7	94,1	11,5	147,2	34,7
w tym:					
pszenica	29,3	97,6	9,0	223,8	51,1
żyto	8,6	74,7	0,7	71,2	8,5

^a Obejmuje pszenicę, żyto, jęczmień, owies i pszenżyto, łącznie z mieszankami zbożowymi; bez ziarna siewnego, bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne.

² Przeciętne temperatury i sumy opadów obliczono jako średnie arytmetyczne przeciętnych miesięcznych wartości z dwóch stacji meteorologicznych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej zlokalizowanych w Białymstoku i Suwałkach.

Skup zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) w okresie lipiec–wrzesień 2015 r. wyniósł 50,7 tys. t i był o 5,9% niższy od zanotowanego rok wcześniej. Pszenicy i żyta skupiono odpowiednio o 2,4% i 25,3% mniej niż w analogicznym okresie 2014 r.

We wrześniu br. skupiono 11,5 tys. t zbóż, tj. o 65,3% mniej niż w poprzednim miesiącu, zaś o 47,2% więcej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Pszenicy skupiono o 48,9% mniej niż w sierpniu br., ale ponad dwukrotnie więcej niż we wrześniu 2014 r., natomiast skup żyta zmniejszył się w odniesieniu do zanotowanego w poprzednim miesiącu i wrześniu 2014 r. odpowiednio o 91,5% i 28,8%.

Skup podstawowych produktów zwierzęcych^a kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	I–IX 2015		IX 2015		
	w tys. t	I–IX 2014=100	w tys. t	IX 2014=100	VIII 2015=100
Żywiec rzeźny ^b	193,2	107,7	17,5	97,8	94,0
w tym:					
bydło (bez cieląt)	48,3	115,7	2,9	109,0	109,3
trzoda chlewna	50,9	90,4	4,4	90,0	102,4
drób	90,9	115,8	10,0	98,6	87,3
Mleko ^c	1626,8	103,1	179,2	102,0	93,2

^a W okresie lipiec–wrzesień bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. ^b Obejmuje bydło, cielęta, trzodę chlewną, owce, konie i drób; w wadze żywej. ^c W milionach litrów.

W okresie styczeń–wrzesień br. producenci z województwa podlaskiego dostarczyli do **skupu** 193,2 tys. t **żywca rzeźnego** (w wadze żywej), tj. o 7,7% więcej niż przed rokiem. W skali roku zwiększyła się podaż podstawowych gatunków zwierząt rzeźnych, z wyjątkiem trzody chlewnej.

We wrześniu 2015 r. skup żywca rzeźnego ukształtował się na poziomie 17,5 tys. t i był niższy niż w poprzednim miesiącu oraz przed rokiem odpowiednio o 6,0% i 2,2%. W porównaniu z sierpniem br. zmniejszyła się ilość skupionego żywca drobiowego (o 12,7%), zaś wzrósł skup żywca wołowego i wieprzowego (odpowiednio o 9,3% i 2,4%). W ujęciu rocznym odnotowano natomiast spadek podaży wszystkich podstawowych gatunków zwierząt rzeźnych, z wyjątkiem bydła.

Przeciętne ceny podstawowych produktów rolnych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Ceny w skupie					Ceny na targowiskach				
	I–IX 2015		IX 2015			I–IX 2015		IX 2015		
	w zł	I–IX 2014= =100	w zł	IX 2014= =100	VIII 2015= =100	w zł	I–IX 2014= =100	w zł	IX 2014= =100	VIII 2015= =100
Ziarno zbóż ^a – za 1 dt:										
pszenica	66,88	94,4	68,22	107,8	105,6	73,13	85,6	75,02	95,3	104,5
żyto	47,60	91,8	46,81	98,5	96,8	50,64	89,9	55,08	102,3	104,7
Ziemniaki ^b – za 1 dt	30,79	110,9	27,97	109,0	91,5	85,38	78,6	116,00	173,0	93,2
Żywiec rzeźny – za 1 kg wagi żywej:										
w tym:										
bydło (bez cieląt)	6,12	102,7	5,68	101,3	100,7	.	x	.	x	x
trzoda chlewna	4,19	84,2	4,41	89,4	103,6	.	x	.	x	x
drób	3,88	97,1	4,23	98,2	99,2	.	x	.	x	x
Zwierzęta gospodarskie – za 1 szt.:										
krowa dojna	.	x	.	x	x	3319,45	96,2	3583,33	108,3	101,9
jałówka 1-rocza	.	x	.	x	x	1787,22	94,2	1725,00	98,1	97,2
prosię na chów	.	x	.	x	x	149,74	91,7	144,42	92,0	98,1
Mleko – za 1 hl	120,89	84,1	117,23	90,4	100,9	.	x	.	x	x

^a W skupie – bez ziarna siewnego. ^b Na targowiskach – jadalne (w lipcu i sierpniu – wczesne).

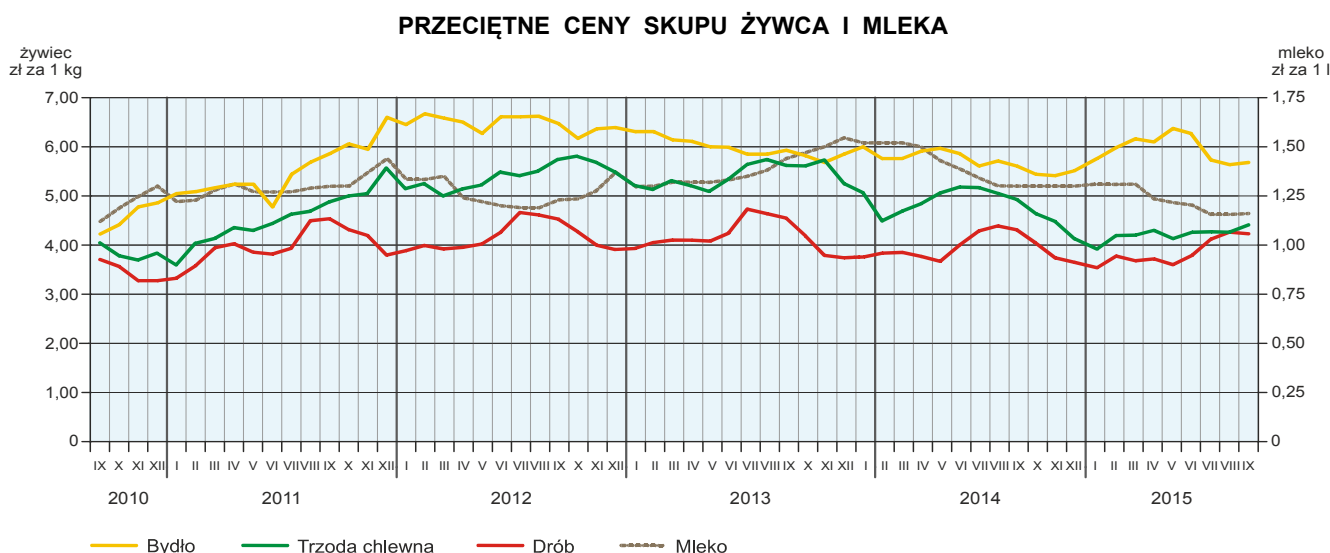

W okresie styczeń–wrzesień 2015 r. **cena skupu żywca wieprzowego** ukształtowała się na poziomie 4,19 zł za 1 kg i spadła o 15,8% w odniesieniu do zanotowanej przed rokiem. We wrześniu br. za 1 kg żywca wieprzowego w skupie płacono 4,41 zł, czyli o 3,6% więcej niż w poprzednim miesiącu, ale o 10,6% mniej niż we wrześniu 2014 r.

Relacja ceny skupu żywca wieprzowego do ceny żyta na targowiskach w omawianym miesiącu wyniosła 8,0 wobec 8,1 w sierpniu br. i 9,2 we wrześniu ubiegłego roku.

W okresie styczeń–wrzesień br. średnia cena prosięcia przeznaczonego do dalszego chowu ukształtowała się na poziomie 149,74 zł i była o 8,3% niższa niż przed rokiem. We wrześniu 2015 r. wyniosła ona 144,42 zł i zmniejszyła się w ujęciu miesięcznym i w skali roku odpowiednio o 1,9% i 8,0%.

W okresie trzech kwartałów br., przy zwiększonej podaży, zaobserwowano spadek **ceny skupu żywca drobiowego** w skali roku. Średnia cena 1 kg tego surowca w skupie wyniosła 3,88 zł i była o 2,9% niższa w porównaniu z zanotowaną w takim samym okresie 2014 r. We wrześniu br. zaobserwowano spadek jego ceny zarówno w ujęciu miesięcznym, jak i rocznym. Przeciętna cena skupu 1 kg drobiu rzeźnego w omawianym miesiącu wyniosła 4,23 zł i była niższa o 0,8% niż w sierpniu br. i o 1,8% niż we wrześniu 2014 r.

Średnia **cena skupu żywca wołowego** w okresie styczeń–wrzesień br. wyniosła 6,12 zł za 1 kg i była o 2,7% wyższa niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Cena tego surowca we wrześniu br. ukształtowała się na poziomie 5,68 zł za 1 kg i zwiększyła się w odniesieniu do zanotowanej w poprzednim miesiącu oraz we wrześniu 2014 r. odpowiednio o 0,7% i 1,3%.

W okresie styczeń–wrzesień 2015 r. **skup mleka** wyniósł 1626,8 mln l i zwiększył się w ujęciu rocznym o 3,1%. Średnia cena tego surowca ukształtowała się na poziomie 120,89 zł za 100 l, tj. o 15,9% niższym niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. We wrześniu 2015 r. skupiono 179,2 mln l mleka, tj. o 6,8% mniej niż w sierpniu br., ale o 2,0% więcej niż rok wcześniej. Średnia cena mleka za 100 l osiągnęła poziom 117,23 zł i w ujęciu miesięcznym zwiększyła się o 0,9%, natomiast w odniesieniu do zanotowanej w analogicznym miesiącu 2014 r. spadła o 9,6%.

W okresie pierwszych trzech kwartałów br. w obrocie targowiskowym za krowę dojną płacono średnio 3319,45 zł, czyli o 3,8% mniej niż przed rokiem, a za jałówkę 1-roczną – 1787,22 zł, tj. o 5,8% mniej niż rok wcześniej. We wrześniu br. cena krowy dojnej wyniosła 3583,33 zł i wzrosła zarówno w porównaniu z zanotowaną w poprzednim miesiącu, jak i w analogicznym okresie 2014 r. odpowiednio o 1,9% i 8,3%.

Cena jałówki 1-roczej ukształtowała się na poziomie 1725,00 zł, tj. zmniejszyła się o 2,8% w odniesieniu do sierpnia br. i o 1,9% w ujęciu rocznym.

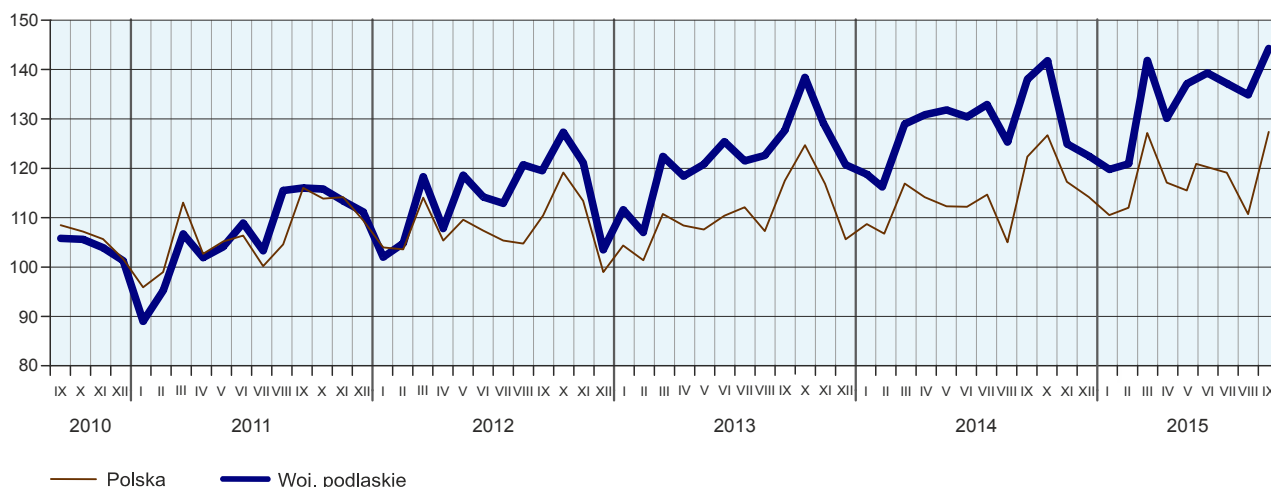
***

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Produkcja sprzedana przemysłu we wrześniu br. osiągnęła wartość (w cenach bieżących) 1788,3 mln zł i była (w cenach stałych) wyższa o 7,0% niż przed miesiącem i o 3,8% niż przed rokiem (wówczas zanotowano jej wzrost o 8,6%). Równocześnie nastąpił spadek (w cenach bieżących) **produkcji budowlano-montażowej** w skali roku – wyniósł on 24,2% (przed rokiem zaobserwowano jej wzrost o 9,5%).

PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU

(ceny stałe; przeciętna miesięczna 2010 = 100)

W okresie styczeń–wrzesień 2015 r. **produkcja sprzedana przemysłu** (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 15291,5 mln zł i była (w cenach stałych) o 4,7% wyższa niż w analogicznym okresie ubiegłego roku.

Produkcja sprzedana w przetwórstwie przemysłowym, stanowiąca prawie 95% ogólnej produkcji przemysłowej, w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku zwiększyła się o 4,6%. Wzrost zanotowano także w sekcjach górnictwo i wydobywanie (o 20,9%) oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 2,7%). Spadek (o 4,8%) wystąpił natomiast w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę.

Wyższy niż w okresie styczeń–wrzesień 2014 r. poziom produkcji sprzedanej zaobserwowano w 18 (spośród 27 występujących w województwie) działach przemysłu, a niższy – w 9. Uwzględniając działy o znaczącym udziale w produkcji sprzedanej przemysłu, największy wzrost wartości sprzedaży w odniesieniu do poziomu sprzed roku zanotowano w produkcji maszyn i urządzeń (o 9,6%), artykułów spożywczych (o 6,7%) oraz wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 6,0%). Spadek wystąpił m.in. w produkcji wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 0,8%).

Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji sprzedanej przemysłu kształtowały się następująco:

Sekcje i działy	IX 2015	I–IX 2015	
		analogiczny okres roku poprzedniego = 100	w odsetkach
O g ó ł e m	103,8	104,7	100,0
Górnictwo i wydobywanie	132,8	120,9	1,6
Przetwórstwo przemysłowe	103,1	104,6	94,9
w tym produkcja:			
artykułów spożywczych	110,5	106,7	56,0
wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	91,8	99,2	8,3
poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	161,4	123,7	1,1
wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	90,5	106,0	6,4
wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	80,1	87,6	2,0
wyrobów z metali ^Δ	122,9	100,1	2,4
urządzeń elektrycznych	96,1	81,6	2,0
maszyn i urządzeń ^Δ	101,0	109,6	5,9
mebli	101,0	110,8	2,1
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	142,1	95,2	1,3
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	101,9	102,7	2,2

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego, w okresie styczeń–wrzesień br. wyniosła (w cenach bieżących) 322,2 tys. zł i była (w cenach stałych) o 2,8% wyższa niż przed rokiem, przy jednoczesnym wzroście przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto i przeciętnego zatrudnienia odpowiednio o 3,6% i 1,9%.

Produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) we wrześniu 2015 r. ukształtowała się na poziomie 508,3 mln zł, czyli wyższym w porównaniu z zanotowanym w poprzednim miesiącu oraz we wrześniu ubiegłego roku odpowiednio o 32,3% i 0,7%.

W ciągu dziewięciu miesięcy 2015 r. sprzedaż produkcji w budownictwie osiągnęła wartość 3464,9 mln zł, co oznacza spadek o 1,2% w odniesieniu do analogicznego okresu poprzedniego roku.

Wydajność pracy w budownictwie, mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego, w okresie styczeń–wrzesień br. wyniosła 379,5 tys. zł i zwiększyła się o 4,7% w stosunku do zanotowanej rok wcześniej, przy jednoczesnym spadku przeciętnego zatrudnienia (o 5,7%) i wzroście przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto (o 4,0%).

Produkcja budowlano-montażowa (w cenach bieżących) zrealizowana we wrześniu 2015 r. ukształtowała się na poziomie 147,9 mln zł (co stanowiło 29,1% ogólnej wartości produkcji sprzedanej budownictwa) i była o 8,8% wyższa niż w poprzednim miesiącu, natomiast o 24,2% niższa w porównaniu z zanotowaną we wrześniu ubiegłego roku.

W okresie pierwszych trzech kwartałów 2015 r. produkcja budowlano-montażowa, która w omawianym okresie stanowiła 31,4% produkcji sprzedanej w budownictwie, osiągnęła wartość 1088,4 mln zł i zmniejszyła się o 21,5% w stosunku do zanotowanej rok wcześniej.

Dynamika i struktura (w cenach bieżących) produkcji budowlano-montażowej kształtowały się następująco:

Działy budownictwa	IX 2015	I–IX 2015	
		analogiczny okres roku poprzedniego = 100	w odsetkach
O g ó ł e m	75,8	78,5	100,0
Budowa budynków ^Δ	88,8	80,9	46,9
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	65,0	81,7	26,2
Roboty budowlane specjalistyczne	68,4	72,1	26,9

W odniesieniu do okresu styczeń–wrzesień 2014 r. spadek produkcji budowlano-montażowej zaobserwowano we wszystkich trzech działach budownictwa, przy czym największy odnotowano w przedsiębiorstwach wykonujących głównie roboty budowlane specjalistyczne (o 27,9%) oraz w jednostkach, których podstawowym rodzajem działalności jest budowa budynków (o 19,1%), natomiast najmniejszy – w podmiotach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 18,3%).

***

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

We wrześniu 2015 r., w porównaniu z analogicznym miesiącem poprzedniego roku, zwiększyła się liczba mieszkań oddanych do użytkowania (o 51,0%) oraz liczba mieszkań, na których realizację wydano pozwolenia (o 26,1%), zmniejszyła się natomiast liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto (o 36,8%).

Według wstępnych danych³, we wrześniu br. **przekazano do użytkowania** 382 mieszkania, tj. o 129 więcej niż przed rokiem. W badanym miesiącu inwestorzy indywidualni oddali do użytkowania 162 mieszkania (42,4% ogółu), a podmioty budujące na sprzedaż lub wynajem – 220 mieszkań (57,6%). Przed rokiem udział tych form budownictwa wyniósł odpowiednio 85,8% i 13,4%. Mieszkania wybudowane w województwie podlaskim we wrześniu br. stanowiły 2,8% ich ogólnej liczby w kraju.

Liczba mieszkań oddanych do użytkowania w okresie styczeń–wrzesień 2015 r. oraz ich przeciętna powierzchnia użytkowa kształtowały się następująco:

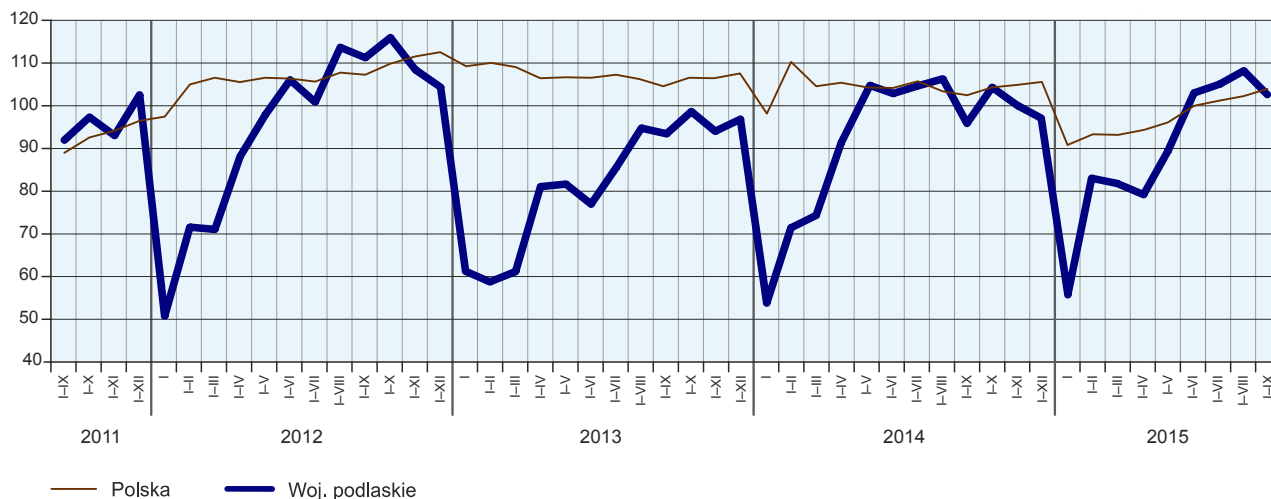
Formy budownictwa	Mieszkania oddane do użytkowania			Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	I–IX 2014=100	
O g ó ł e m	3006	100,0	106,2	107,1
Indywidualne	1559	51,9	103,2	155,2
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1446	48,1	120,8	55,3
Spółdzielcze	1	0,0	x	32,0

W okresie styczeń–wrzesień br. oddano do użytkowania 3006 mieszkań, tj. o 175 (o 6,2%) więcej niż rok wcześniej. Prawie wszystkie zostały przekazane przez inwestorów indywidualnych oraz budujących z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem. Wzrost liczby zrealizowanych mieszkań w odniesieniu do analogicznego okresu roku ubiegłego zanotowano w obydwu wymienionych formach budownictwa. W omawianym okresie w województwie podlaskim oddano do użytkowania 3,0% ogółu mieszkań zrealizowanych w Polsce.

³ Dane meldunkowe – mogą ulec zmianie po opracowaniu sprawozdań kwartalnych.

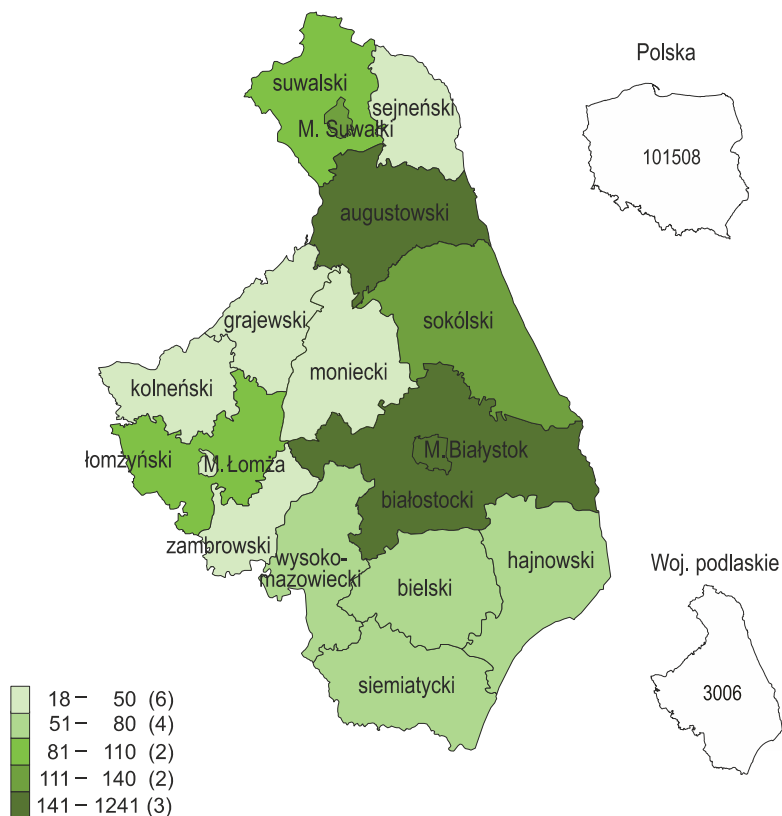
MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA

(analogiczny okres 2010 = 100)

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania oddanego do użytkowania w okresie styczeń–wrzesień br. wyniosła 107,1 m² i była o 2,2 m² mniejsza niż przed rokiem. Spadek przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania stwierdzono w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 3,1 m²), natomiast niewielki jej wzrost zaobserwowano w budownictwie indywidualnym (o 0,3 m²).

MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG POWIATÓW W OKRESIE STYCZEŃ–WRZESIEŃ 2015 R.

W nawiasach podano liczbę powiatów.

W ciągu dziewięciu miesięcy br. najwięcej mieszkań oddano do użytkowania w mieście Białystok (1241) oraz powiecie białostockim (714). Najmniej wybudowano ich w powiatach grajewskim (18) i sejneńskim (24).

Mieszkania o największej przeciętnej powierzchni użytkowej powstały w powiatach zambrowskim (177,2 m²) i bielskim (173,6 m²), zaś najmniejsze wybudowano w miastach Białystok (67,1 m²) i Suwałki (97,7 m²).

We wrześniu br. starostwa powiatowe wydały **pozwolenia na budowę** 473 mieszkań (o 26,1% więcej niż przed rokiem). Uzyskali je inwestorzy indywidualni, deweloperzy oraz gminy – odpowiednio 53,9%, 39,3% i 6,8% ogólnej ich liczby. Równocześnie **rozpoczęto budowę** 446 mieszkań (o 36,8% mniej niż rok wcześniej), z tego 43,3% przypadało na budownictwo indywidualne, a 56,7% – na budownictwo przeznaczone na sprzedaż lub wynajem.

Liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia i mieszkań, których budowę rozpoczęto w okresie styczeń–wrzesień 2015 r. kształtowała się następująco:

Formy budownictwa	Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia			Mieszkania, których budowę rozpoczęto		
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	I-IX 2014=100	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	I-IX 2014=100
O g ó ł e m	4094	100,0	154,8	3409	100,0	103,5
Indywidualne	2254	55,1	142,3	1830	53,7	111,2
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1758	42,9	166,2	1552	45,5	99,7
Komunalne	82	2,0	x	27	0,8	103,8

W okresie styczeń–wrzesień 2015 r. starostwa powiatowe wydały pozwolenia na budowę 4094 mieszkań (o 54,8% więcej niż rok wcześniej), wśród których większość stanowiły mieszkania indywidualne. Jednocześnie rozpoczęto budowę 3409 mieszkań (o 3,5% więcej niż przed rokiem), a dominowały wśród nich również inwestycje indywidualne.

***

RYNEK WEWNĘTRZNY

We wrześniu 2015 r. **sprzedaż detaliczna towarów** (w cenach bieżących) zmniejszyła się o 3,3% w odniesieniu do sierpnia br., natomiast utrzymała się na niezmiennym poziomie w porównaniu analogicznym miesiącem 2014 r., podczas gdy rok wcześniej zanotowano jej wzrost w ujęciu rocznym. **Sprzedaż hurtowa**, podobnie jak przed rokiem, ukształtowała się na poziomie niższym niż we wrześniu poprzedniego roku (o 2,9%).

W okresie pierwszych dziewięciu miesięcy br., w porównaniu z analogicznym okresem 2014 r., **sprzedaż detaliczna** (zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe) zmniejszyła się o 1,3%. Wśród grup o znaczącym udziale w ogólnej wartości sprzedaży ubiegłorocznego poziomu nie uzyskano w jednostkach zajmujących się sprzedażą paliw stałych, ciekłych i gazowych (spadek o 24,1%) oraz w przedsiębiorstwach zgrupowanych w kategorii „pozostałe” (spadek o 2,3%), natomiast wzrost sprzedaży utrzymał się w grupie pojazdy samochodowe, motocykle, części (o 23,2%).

Dynamika i struktura (w cenach bieżących) sprzedaży detalicznej kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	IX 2015	I-IX 2015	
		analogiczny okres roku poprzedniego=100	w odsetkach
O g ó ł e m ^a	100,0	98,7	100,0
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	135,1	123,2	10,4
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	68,0	75,9	8,8
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	103,5	100,1	29,5
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	111,7	115,1	5,0
Włókno, odzież, obuwie	111,9	114,4	2,7
Meble, RTV, AGD	89,4	88,7	2,7
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	71,9	83,4	4,9
Pozostałe	102,6	97,7	31,5

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007, zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych. Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Przedsiębiorstwa handlowe we wrześniu 2015 r. zrealizowały **sprzedaż hurtową** (w cenach bieżących) o 9,6% wyższą od zanotowanej w poprzednim miesiącu, zaś o 2,9% niższą niż we wrześniu poprzedniego roku (w tym w przedsiębiorstwach hurtowych zaobserwowano wzrost odpowiednio o 10,0% i 0,1%).

W okresie styczeń–wrzesień 2015 r., w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, sprzedaż hurtowa w przedsiębiorstwach handlowych zmniejszyła się o 6,8%, a w przedsiębiorstwach hurtowych – o 7,9%.

***

WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2014 r.													
B – 2015 r.													
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^a w tys. osób	A	97,1	97,5	97,7	98,0	97,9	98,0	98,1	98,3	98,4	97,9	98,0	97,7
	B	97,8	97,7	98,0	98,3	98,4	98,5	98,5	98,5	98,9			
poprzedni miesiąc = 100	A	100,3	100,5	100,2	100,3	99,9	100,1	100,2	100,2	100,0	99,5	100,1	99,7
	B	100,1	99,9	100,2	100,3	100,1	100,1	100,0	100,1	100,3			
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	99,1	99,5	100,1	100,6	100,8	100,9	101,1	101,3	101,1	100,6	100,9	101,0
	B	100,8	100,2	100,3	100,3	100,5	100,5	100,4	100,2	100,5			
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu) w tys. osób	A	74,0	73,4	71,0	67,6	64,6	62,9	62,0	61,5	60,3	58,9	59,5	60,4
	B	63,8	63,9	62,2	60,0	57,7	55,5	55,2	54,7	53,8			
Stopa bezrobocia ^b (stan w końcu okresu) w %	A	15,6	15,5	15,0	14,4	13,9	13,5	13,4	13,3	13,1	12,8	12,9	12,9*
	B	13,5*	13,5*	13,2*	12,8*	12,3*	11,9*	11,9*	11,8*	11,6			
Oferty pracy (zgłoszone w ciągu miesiąca)	A	1897	2899	2857	2560	2329	2013	2620	2148	3047	2647	1697	1110
	B	2022	2349	2883	2794	3021	2881	2557	2633	2782			
Liczba bezrobotnych na 1 ofertę pracy (stan w końcu okresu)	A	101	78	62	52	63	48	44	53	36	41	59	95
	B	76	63	48	35	40	28	36	34	29			
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a w zł	A	3148,66	3141,35	3331,69	3271,65	3254,32	3284,45	3358,76	3304,21	3353,38	3388,12	3262,23	3760,29
	B	3266,39	3234,30	3475,78	3404,61	3346,54	3391,60	3516,73	3432,55	3493,36			
poprzedni miesiąc = 100	A	87,7	99,8	106,1	98,2	99,5	100,9	102,3	98,4	101,5	101,0	96,3	115,3
	B	86,9	99,0	107,5	98,0	98,3	101,3	103,7	97,6	101,8			
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	103,0	102,5	106,5	104,9	103,9	104,1	104,8	103,2	105,3	105,8	103,4	104,7
	B	103,7	103,0	104,3	104,1	102,8	103,3	104,7	103,9	104,2			
Wskaźniki cen:													
towarów i usług konsumpcyjnych ^c :													
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	.	.	100,5	.	.	99,9	.	.	99,4	.	.	98,8
	B	.	.	97,8	.	.	98,8	.	.	.			

a W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Udział zarejestrowanych bezrobotnych w cywilnej ludności aktywnej zawodowo, szacowanej na koniec każdego miesiąca. c W kwartale.

WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE A – 2014 r. B – 2015 r.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	Wskaźniki cen (dok.):											
skupu ziarna zbóż:												
poprzedni miesiąc = 100	A 103,7	96,0	103,2	106,7	98,7	95,8	84,4	102,8	93,3	97,7	106,7	104,6
	B 105,3	102,6	92,1	102,1	90,6	98,4	106,6	98,3	111,9			
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A 75,8	73,1	81,3	85,2	85,0	85,4	77,6	102,5	87,0	85,0	93,0	91,4
	B 92,8	99,2	88,5	84,7	77,7	79,9	100,9	96,5	115,7			
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt):												
poprzedni miesiąc = 100	A 102,5	96,0	100,0	102,7	100,9	98,2	95,7	101,7	98,2	97,0	99,5	101,9
	B 104,4	103,9	103,0	98,9	104,5	98,5	91,4	98,3	100,7			
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A 94,3	90,5	93,8	96,8	99,7	97,8	95,9	97,5	94,5	93,5	95,3	94,2
	B 96,0	103,9	107,0	103,1	106,7	107,0	102,2	98,8	101,3			
skupu żywca rzeźnego wieprzowego:												
poprzedni miesiąc = 100	A 96,3	87,5	105,8	103,2	104,7	102,3	99,9	97,6	97,7	94,0	96,7	92,2
	B 94,8	107,3	100,0	102,2	96,2	103,1	100,2	99,6	103,6			
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A 97,2	86,3	88,2	92,9	99,5	97,1	91,8	88,0	87,9	82,7	78,3	78,8
	B 77,5	95,0	89,7	88,9	81,7	82,3	82,6	84,3	89,4			
Relacja ceny skupu ^a żywca wieprzowego do ceny targowiskowej żyta	A 9,0	7,6	7,7	8,4	9,0	8,9	9,7	9,6	9,2	9,2	9,2	8,2
	B 7,7	8,1	8,4	8,8	8,2	9,0	8,9	8,1	8,0			
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (w cenach stałych):												
poprzedni miesiąc = 100	A 97,7	97,9	111,8	101,9	100,1	100,1	101,0	94,2	110,7	101,8	88,5	97,5
	B 97,9	100,8	117,4	91,9	105,1	101,6	98,5	98,3*	107,0			
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A 105,6	107,8	105,3	111,0	108,8	104,9	109,5	102,2	108,6	101,8	97,1	100,8
	B 101,6	104,6	109,8	99,0	104,0	105,6	102,9	107,4*	103,8			
Produkcja budowlano-montażowa ^b (w cenach bieżących):												
poprzedni miesiąc = 100	A 48,8	112,0	108,2	115,7	106,5	108,0	99,4	98,1	113,8	110,3	88,2	120,7
	B 47,0	76,1	120,9	116,0	89,2	140,1	111,7	84,6	108,8			
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A 97,2	178,3	125,0	141,9	138,3	114,4	102,1	93,7	90,5	101,5	97,0	102,8
	B 98,9	67,2	75,1	75,3	63,1	81,8	92,0	79,3	75,8			

a Ceny bieżące bez VAT. b W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE													
A – 2014 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
B – 2015 r.													
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku) ..	A	287	569	836	1246	1632	1952	2303	2578	2831	3286	3803	4197
	B	297	661	921	1080	1391	1956	2311	2624	3006			
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	88,0	121,6	121,3	112,6	129,0	133,6	123,0	111,6	103,3	107,4	106,8	100,4
	B	103,5	116,2	110,2	86,7	85,2	100,2	100,3	101,8	106,2			
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (w cenach bieżących):													
poprzedni miesiąc = 100	A	89,7	103,6	121,9	105,9	93,8	92,5	107,2	99,7	95,4	99,1	84,8	121,5
	B	78,5	103,5	128,6	93,3	103,7	103,1	100,6	96,6	96,7			
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	109,5	115,6	117,3	125,6	120,8	108,0	108,7	113,6	108,9	111,7	100,2	108,5
	B	94,9	94,8	100,0	88,1	97,4	108,6	101,9	98,7	100,0			
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach ^b niefinansowych w %:													
brutto ^c	A	.	.	3,2	.	.	3,9	.	.	3,8	.	.	3,4
	B	.	.	3,6	.	.	3,5	.	.	.	.	.	.
netto ^d	A	.	.	2,6	.	.	3,3	.	.	3,2	.	.	2,8
	B	.	.	3,1	.	.	3,1	.	.	.	.	.	.
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^b (w cenach bieżących) w mln zł													
	A	.	.	167,7	.	.	399,6	.	.	690,1	.	.	1124,3
	B	.	.	206,6	.	.	587,1	.	.	.	.	.	.
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 (ceny bieżące)	A	.	.	96,4	.	.	95,2	.	.	105,5	.	.	112,3
	B	.	.	123,2	.	.	146,9	.	.	.	.	.	.
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^e (stan w końcu okresu)													
	A	96387	96506	96842	97113	97399	97774	97826	97903	98202	98009	98208	98339
	B	98282	98354	98412	98615	98871	99059	99235	99409	99575			
w tym spółki handlowe	A	5601	5620	5654	5691	5722	5762	5788	5822	5850	5877	5902	5942
	B	5984	6032	6081	6124	6172	6219	6261	6305	6343			
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	A	675	675	690	698	699	710	721	727	729	739	744	749
	B	761	764	775	790	790	791	793	795	799			

a W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b W których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane prezentowane są narastająco. c Relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności. d Relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności. e Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.